

Nieuwe Gildewandeling 'Den Haag in de Gouden Eeuw'

Een ijzige 'voorjaarswind' gleed over de Haagse Hofvijver. Na een duikvlucht streken enkele meeuwen neer op het licht golvende water. Alsof de kilte hen niet deerde liep een groepje van twee vrouwen en twee mannen al pratend en rondkijkend over de Korte Vijverberg. Af en toe stonden ze een poosje stil bij een gebouw en zetten vervolgens hun tocht voort naar het Binnenhof en het Haagse stadscentrum.

Maandagmorgen 4 maart hadden vier gidsen van Gilde Den Haag zich verzameld voor het Haags Historisch Museum aan de Korte Vijverberg. Hun opdracht was de voor het publiek nieuw bedachte wandelroute 'Den Haag in de Gouden Eeuw' uit te proberen. Het is de bedoeling de rondleiding op te nemen in de bestaande reeks stadswandelingen van het Gilde in het kader van de landelijke herdenking dit jaar van de in menig opzicht rijkste eeuw uit de Nederlandse geschiedenis.

Gouden tour

Marianne, die met haar uitgebreide kennis van Den Haag de route met grote nauwgezetheid heeft uitgestippeld, leidde de gidsen voor de 'gouden' tour langs de huizen en panden aan de Korte Vijverberg, het Plein, Kneuterdijk en Lange Voorhout die vier eeuwen geleden van grote betekenis waren.

Ter voorkoming van eventuele teleurstellingen had Marianne haar 'volgelingen' aan het begin van de proefwandeling er op attent gemaakt:

Gidsen voor het pand van het Haagse goud- en zilversmidsgilde St. Andries.

Foto: Virginie Janssen

'Van de zeventiende-eeuwse gebouwen in Den Haag is minder overgebleven dan jullie misschien verwachten. Veel gevels zijn in de loop van de achttiende en negentiende eeuw gemoderniseerd naar de maatstaven van toen. Desalniettemin, de fraaie Lodewijkstijlen waren in die tijd erg populair'.

Gedetailleerd

Met haar interessante en gedetailleerde verhalen over wat zich achter die verbouwde voorgevels allemaal afspeelde wist Marianne er een boeiende wandeling van te maken. Naast de verbouwde panden is ook veel moois aan architectuur uit de Gouden Eeuw verdwenen. 'Neem bijvoorbeeld het prachtige stadspaleis van de

staatsman en dichter Constantijn Huygens aan het Plein, gebouwd in de stijl van het Mauritshuis. Dit werd in 1876 afgebroken om plaats te maken voor de bouw van het voormalige pand van het Departement van Justitie'.

Brand

Er ging ook weleens een pand uit de Gouden Eeuw verloren, dat later in dezelfde stijl weer werd herbouwd. In opdracht van Johan Maurits van Nassau-Siegen, destijds gouverneur van Brazilië, werd in 1636 het Mauritshuis in classicistische stijl opgetrokken. In 1708 veroorzaakte een bediende, die zich in de voorraadkelder bezondigde had aan sterke

Verder op pagina 2

Vervolg van pagina 1

drank, door het omstoten van een brandende kaars een snel om zich heen grijpend vuur. In zijn dronkenschap wist hij niet te voorkomen dat het hele gebouw in lichter laaie kwam te staan. Dankzij de staatsloterij kon het pand in de oorspronkelijke staat worden herbouwd.

't Goudsmits Keur Huys

Een opmerkelijk bewaard gebleven pandje treffen we aan op het Binnenhof: dat van het Haagse goud- en zilversmidsgilde St. Andries uit 1650. In dit zogenoemde

t' Goutsmits Keur Huys' werden tot 1796, het jaar dat de gilden werden opgeheven, de edele metalen van een keurmerk voorzien. De oogverblindende 'gouden' versierselen aan de voorgevel herinneren nu nog aan de destijds meest vermogende vakorganisatie, die in de zeventiende eeuw gouden tijden beleefde.

Nu, zo'n vier eeuwen later is tijdens de wandeling, vooral door de verhalen van de gids, de Gouden Eeuw in Den Haag nog herkenbaar en voelbaar.

Carel Wiemers

Topstukken in perspectief Van Plakkaat van Verlatinge tot Abdicatie

Aanleiding voor deze expositie is de verkiezing van het Plakkaat tot het Pronkstuk van Nederland. In Topstukken in perspectief worden vijftien documenten uit de eigen collectie getoond die een speciale plaats innemen binnen de geschiedenis.

Naast het Plakkaat van Verlatinge worden onder andere de Grondwet van Thorbecke, het scheidingsverdrag van België en Nederland, de onafhankelijkheidsverklaring van Suriname en de abdicatie van koningin Beatrix getoond. Documenten die stuk voor

stuk een belangwekkend historisch moment markeren. De topstukken worden aangevuld met contextstukken.

Het Nationaal Archief is zich ervan bewust dat de collectie zoals deze is gevormd slechts één perspectief biedt. Dit werpt dan ook de vraag op: zijn dit wel topstukken voor iedereen? En: wat is hun betekenis nog in de samenleving van vandaag? Niet alleen interessant voor de gidsen van het Gilde, maar zeker ook voor de taalkoppels van Gilde SamenSprak. Een mooie gelegenheid om samen, aan de hand van de tentoonstelling, met elkaar in gesprek te gaan over de belangrijkste gebeurtenissen in de Nederlandse geschiedenis.

Voor Gildevrijwilligers/taalmaatjes die geen museumkaart hebben stelt het Nationaal Archief vrijkaartjes beschikbaar. Deze kunnen worden aangevraagd bij het bureau van het Gilde 070 356 12 81 (Maandag t/m vrijdag 9.30 – 12.30 uur)

Topstukken in perspectief

22 maart 2019 t/m 5 januari 2020
Nationaal Archief, Prins Willem-Alexanderhof 20, Den Haag.
Nationaalarchief.nl

Gildewandelingen via The Hague Info Store/VVV

In samenwerking met THIS/VVV zijn een aantal Gildewandelingen geprogrammeerd.

Hieraan kan men ook individueel deelnemen. Duur ongeveer 1½ uur.

Residentie wandeling

Elke zondag, met ingang van 7 april t/m oktober, vertrek 13.30 uur, THIS/VVV, Spui 68

Den Haag in de Gouden Eeuw

Elke zondag t/m 14 april, vertrek 13.30 uur, Fontein op het Binnenhof

Hofjeswandeling

Elke dinsdag en donderdag t/m december, vertrek 13.30 uur, THIS/VVV, Spui 68

Residentiewandeling Engelstalig

Elke zaterdag, vanaf 2 juni t/m oktober, vertrek 13.30 uur, THIS/VVV, Spui 68

Residentiewandeling Duitstalig

Elke zaterdag, vanaf 2 juni t/m oktober, vertrek 13.30 uur, THIS/VVV, Spui 68

Joods verleden van Den Haag

Op 26, 28, 30 april en 2, 3, 4 en 7 mei, vertrek 13.30 uur, THIS/VVV, Spui 68

De wandelingen zijn te boeken bij THIS/VVV:

- online via excursies.denhaag.com
- telefonisch van ma. t/m vr. van 9.00-17.00 uur op 070 361 88 60
- aan de balie van THIS Den Haag, Spui 68

De Gouden Eeuw in Den Haag

Glans, glorie en misère

Haags Historisch Museum
28 april t/m 27 oktober 2019

Den Haag was in de Gouden Eeuw hét centrum van de macht en het politieke middelpunt van de Republiek. Den Haag had als dorp en internationaal diplomatiek centrum een aparte status. Hier woonden de Oranjes, die als stadhouders grote macht bezaten. Rond het Binnenhof, bestuurscentrum van de Republiek, verrezen indrukwekkende stadspaleizen voor diplomaten, vertegenwoordigers van de provincies en rijke burgers. Hun aanwezigheid stimuleerde de productie van luxe goederen en ambitieuze bouwprojecten: Den Haag beleefde een periode van culturele bloei en economische groei. Maar hoe zat het met armoede, hoge

Foto: Eric de Vroome

kindersterfte, de handel in koloniale producten en slavernij? Het samenleven van edelen, burgers en migranten maakte van Den Haag een sterk gelaagde stad, iets wat nu nog steeds herkenbaar is. De verschillende werelden leefden langs en naast elkaar, waren echter ook wederzijds afhankelijk, en kwamen soms met elkaar in botsing. De gruwelijke moord op de regenten Johan en Cornelis de Witt door ontevreden, opgehitst volk illustreert dit op navrante wijze.

Naast schilderijen, tekeningen, prenten, gebruiksvoorwerpen zijn er ook archiefstukken, verslagen van

'ooggetuigen' als dagboekfragmenten, citaten uit liefdesbrieven, gedichten en rechtbankverslagen. Deze brengen de zeventiende-eeuwse Haagse werkelijkheid op persoonlijke wijze tot leven.

Den Haag in de Gouden Eeuw

Presentatie: *mr. Bart Rutges*

Zondag 31 maart 2019

Aanvang: 14.00 uur

Wijkcentrum Essesteijn,
 Elzendreef 10 Voorburg

Vanaf 28 april start elke zondag om 15.30 uur bij het Haags Historisch Museum de Gilde-wandeling 'Den Haag in de Gouden Eeuw' Voorafgaand heeft men de mogelijkheid een rondleiding door het museum te volgen. Deze start om 14.00 uur.
 Meer informatie:
www.haagshistorischmuseum.nl

Gilde Sprekershoek-lezing Johan van Oldenbarnevelt

Presentatie: *Guus van Geer en Virginie Janssen*

Donderdag 4 juni 2019

19.30 – 21.00 uur

Bibliotheek/HIP Loosduinen

Loosduinse Hoofdstraat 555

loosduinen@bibliotheekdenhaag.nl

Vrijdag 14 juni 2019

14.00 – 15.30 uur

Bibliotheek/HIP Segbroek

Weimarstraat 353

segbroek@bibliotheekdenhaag.nl

Dinsdag 10 september 2019

9.30 – 11.00 uur

Bibliotheek/HIP Haagse Hout

Theresiastraat 195

haagsehout@bibliotheekdenhaag.nl

De toegang is gratis. Wel reserveren per e-mail bij de desbetreffende bibliotheken.

Sporen van de Gouden Eeuw

Op zaterdag 20 april wordt in het Haagse Bos rond de grote Bosvijver van 14.00 tot 17.00 uur een cultureel festival gehouden met muziek, dans, theater en creatieve groene workshops. Carel Wiemers, redacteur van het Gilde Journaal vertelt dan historische verhalen met als thema De Gouden Eeuw, het leven in en rond het Paleis Huis ten Bosch. Boswachter Jenny van Leeuwen neemt de bezoekers mee op een spannende excursie door het Haagse Bos. Meer informatie: www.natuurlijknicole.nl

De Gouden Dag van de Haagse Geschiedenis

Zaterdag 13 april 2019, Plein Den Haag van 11.00 – 16.00 uur voor jong en oud

Het Haags Gemeentearchief organiseert voor de veertiende keer **De Dag van de Haagse Geschiedenis, waarbij met alle inwoners van de stad de geschiedenis van Den Haag wordt gevierd.**

Dit jaar is het thema Goud, geïnspireerd op het landelijk themajaar Rembrandt en de Gouden Eeuw. Tussen 11 en 16 uur wordt het Plein in het centrum van Den Haag weer omgetoverd tot bruisend festivalterrein. Jong, oud, nieuwkomer, expat of van oudsher Hagenaar of Hagenees, iedereen kan meedoen aan zo'n 60 activiteiten die door meer dan 30 Haagse erfgoedinstellingen en organisaties worden

aanboden. Voor Expats en toeristen is er een uitgebreid Engelstalig programma beschikbaar.

Tijdens deze Gouden Dag van de Haagse Geschiedenis belichten de deelnemers vooral het Den Haag van de 17e eeuw. Er staan gouden optredens, stadswandelingen, rondleidingen, lezingen, boottochten, rijtoeren en workshops op het programma, dagvandehaagsegeschiedenis.nl

Gidsen van het Gilde begeleiden op zaterdag 13 april de stadswandeling 'Den Haag met een gouden randje' op 12.00, 13.30 en 15.00 uur.

Om 12.00 en 14.00 uur start bovendien de stadswandeling 'Van Haags Jantje naar Haagse Harry' voor kinderen van 9 – 11 jaar (begeleiding noodzakelijk).

Vanaf 11.00 uur kan men zich hiervoor opgeven bij de stand van het Gilde. Deelname is gratis.

Haagse Vrijheidsweken – Bevrijdingsfestival Den Haag

12 april t/m 10 mei 2019

Tijdens de Haagse Vrijheidsweken, van vrijdag 12 april t/m vrijdag 10 mei, worden een aantal activiteiten georganiseerd met betrekking tot onderwerpen rond vrijheid, vrede, oorlog, democratie, rechtsstaat en internationale rechtsorde. Van debatten, wandelingen en tentoonstellingen tot films, lezingen en concerten.

Het Gilde doet mee met de wandeling Vrede en Recht op 19 en 26 april en 2 mei en met Joods Verleden op een aantal dagen in de periode van 26 april t/m 7 mei. Meer informatie: www.gildedenhaag.nl

Zie voor een overzicht van alle activiteiten: www.haagsevrijheidsweken.nl

Derde editie The Hague City Walk

Op zaterdag 18 mei vindt de derde editie van de The Hague City walk plaats. Een unieke wandeltocht door Den Haag waarbij de wandelaars, behalve langs beroemde Haagse plekjes, die je een keer gezien moet hebben, ook op locaties komen waar je zelf niet snel (binnen) komt. Er zijn drie afstanden: 10, 17,5 en 25 km. Start dit jaar is vanuit Het Nationale Theater locatie Koninklijke Schouwburg. Vanwaar de deelnemers een sneak preview krijgen bij diverse prominente locaties in het centrum alvorens ze de verdere omgeving van de stad gaan verkennen. Meer informatie en inschrijven: www.thehaguecitywalk.nl

Taal & Toekomst

Voor jonge nieuwkomers met een taalachterstand is het een extra grote uitdaging om (toekomst)-dromen waar te maken en mee te doen. Voer maar eens een sollicitatiegesprek als je de taal nog niet zo goed spreekt of vindt maar eens een stageplek.

Taal & Toekomst is een praktisch taalcoachprogramma voor jonge nieuwkomers. Via één-op-één taalcoaching en twee groepsbijeenkomsten krijgen jongeren tussen 16 en 25 jaar met een migratieachtergrond de mogelijkheid om te werken aan hun leerdoel en taal te oefenen die daarbij past. Het resultaat is dat jongeren zich zelfverzekerder voelen, makkelijker de taal in de praktijk spreken en er mooie contacten ontstaan tussen nieuwkomers en vrijwilligers.

Pilot

Taal & Toekomst is ontwikkeld door Het Begint met Taal (HBT) in samenwerking met taalvrijwilligersorganisaties Gilde SamenSprak Leiden, Bibliotheek Oostland, Stichting Piëzo en Taal doet meer. In de pilotfase die in 2017 plaatsvond, hebben zij al ruim 50 koppels succesvol begeleid. Het project wordt mede gefinancierd door het ING Fonds. Een belangrijk criterium voor het vervolg is dat het project in zo veel mogelijk provincies wordt opgezet. Het ING Fonds heeft toegezegd voor de vervolgfase 100 Taal- en Toekomsttrajecten te willen ondersteunen.

Inmiddels zijn projecten opgezet in Breda, Den Haag, Groningen, Rotterdam, Veldhoven en Zoetermeer. In Den Haag zijn Stichting Taal aan Zee en Gilde SamenSprak in september vorig jaar gestart met de werving van jongeren en vrijwilligers. Eind november 2018 vond de kick-

Kick-off project Taal & Toekomst, 27 november 2018.

off plaats, waarbij achttien koppels met veel enthousiasme zijn gestart met het Taal & Toekomsttraject. Een traject duurt twintig weken. De koppels komen één keer per week twee uur bij elkaar om samen te werken aan het realiseren van een aantal vooraf opgestelde doelen. Dat kan gaan om het vinden van een geschikte opleiding, het verbeteren van digitale vaardigheden om sneller geschikt werk of een stage te vinden, het oefenen van een sollicitatiegesprek of het zich eigen maken van vaktermen die nodig zijn voor het uitoefenen van een bepaald beroep.

De jongeren en vrijwilligers zijn grotendeels afkomstig uit taalmaatjesprojecten van SamenSprak en Taal aan Zee. Er is sprake van een gevarieerde en gemotiveerde groep. De deelnemende jongeren komen uit Afghanistan, China, Ecuador, Eritrea, Oekraïne, Somalië en Syrië en zijn veelal net gestart met een opleiding of zijn zich daarop aan het voorbereiden. De voortgang van de trajecten wordt bijgehouden in een online webapplicatie, 'Tool voor Taalcoaching'.

Uitwisseling

Tijdens door HBT gefaciliteerde coördinatoren-bijeenkomsten worden kennis en ervaringen ten aanzien van successen en uitdagingen van het project tussen de deelnemende organisaties uitgewisseld. In februari 2019 heeft de eerste groepsbijeenkomst plaatsgevonden. De jongeren hebben tijdens deze inspirerende bijeenkomst de gelegenheid gekregen om kort iets over zichzelf te vertellen (uiteraard in het Nederlands), te laten zien wat ze tot nu toe hebben gedaan en tevens te netwerken. Het project in Den Haag loopt officieel nog tot eind april. Over een eventueel vervolg is HBT in gesprek met het ING Fonds. Tevens zullen Taal aan Zee en Gilde SamenSprak nagaan of een mogelijk vervolg van Taal & Toekomst in Den Haag door de gemeente mede-ondersteund kan worden.

Ralph Welcker

Ralph Welcker is contactpersoon voor Taal & Toekomst vanuit Gilde SamenSprak samenspraakvluchtelingen@gmail.com Voor meer informatie: hetbegintmettaal.nl/taal-toekomst

Wij zijn de Van Oldenbarnevelts!

De nazaten van Van Oldenbarnevelt wilden voor het diner bij La Cubanita wel even poseren, maar zeiden ook "Maak het kort, maak het kort".

Op de zeer natte zondagmiddag van 3 maart heb ik bezoekers van het Haags Historisch Museum opgehaald voor de stadswandeling 'Johan van Oldenbarnevelt'. Het bleek om een groep van 17 mensen te gaan. Ze waren opmerkelijk geïnteresseerd en de ouderen onder hen waren bovendien goed geïnformeerd. Bij het huis van Van Oldenbarnevelt op de Kneuterdijk vroeg ik of ze misschien iets meer wilden weten over de relatie tussen hem en Prins Maurits. Daar werd gretig op gereageerd en zo stonden ze wel tien minuten op een winderige plek achter de bushalte van lijn 24 te luisteren.

Het laatste deel van de wandeling is gebaseerd op het verslag van Van Oldenbarnevelt's knecht, Jan Francken. Ik had genoeg keuze aan heldere stemmen om telkens een fragment van het verslag te laten voordragen. Na afloop heb ik die mensen bedankt en een ervan zei: U heeft enkele nazaten van Van Oldenbarnevelt rondgeleid'. Ik was eerst overdonderd, maar daarna ook trots dat ik nakomelingen van Van Oldenbarnevelt heb mogen rondleiden. De nazaten hebben zich verenigd in een comité om een nieuw onderzoek mogelijk te maken in de crypte van de voormalige Hofkapel.

Guus van Geer

 Gilde
Den Haag
Vrijwillige Professionals

De Stichting Gilde Den Haag is een platform voor professionele vrijwilligers. Rond de vijfhonderd stadgenoten zetten zich belangeloos in om hun kennis, kunde en levenservaring te delen met anderen, in aansluiting op de maatschappelijke ontwikkelingen.

Colofon

Het Gilde Journaal verschijnt 3x per jaar in een oplage van 850 ex. en is een uitgave van:

Stichting Gilde Den Haag

Riviervismarkt 2, 2513 AM Den Haag

Geopend

maandag t/m vrijdag van 9.30 – 12.30 uur

Telefoon 070 356 12 81

E-mail info@gildedenhaag.nl

Website www.gildedenhaag.nl

Gilde Samenspraak

samenspraakdenhaag@gmail.com

Redactie

Bertie Fokkelman, Wim Koole, Nora Mulder en Carel Wiemers, met een bijdrage van Ralph Welcker

Eindredactie en samenstelling

Mariet Hubatý

Telefoon 070 393 59 12

E-mail hubaty@ziggo.nl

Productie Knijnenburg Producties, Rijswijk

Indien onbestelbaar retour aan:
Stichting Gilde Den Haag, Riviervismarkt 2, 2513 AM Den Haag.

Gilde
Den Haag
Vrijwillige Professionals

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

 Gilde
Individueel advies

Coaching, Advies aan non-profit organisaties en hulp bij thuisadministratie

Kent u mensen in uw omgeving waarvoor Individueel Advies iets kan betekenen, adviseer hen dan eens contact op te nemen met het Gilde Den Haag.

Meer info: www.gildedenhaag.nl/individueeladvies.php